

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiae Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs V. Vtrum nomina essentialia in abstracto possint supponere pro
personis. artic. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

ARTICVLVS V.

Utrum nomina essentialia in abstracto possint supponere pro persona.

Nomina essentialia in abstracto non supponunt pro persona. Essentia diuina neque generat neque generatur.

CONCLVSIO est. Nomina essentialia in abstracto non supponunt pro personis, idque propter modum significandi terminorum. Quare non sicut concedimus, Deum generare, ratione personae Patris, pro qua vocabulum, *Deus*, in concreto supponitur: ita concedendum est, essentiam diuinam generare, cum ea propositio damnata sit in Concilio Lateranensi, capite *Damianus*, de summa Trinitate & fide Catholica his verbis: *Illae res (essentia scilicet) non est generans, neque genita, neque procedens, sed est Pater qui generat, & Filius qui gignitur, & Spiritus sanctus qui procedit, ut distinctiones sint in personis, & unitas in natura.* In Concilio etiam Toletano primo a Leone primo confirmato in confessione fidei sic legitur: *Si quis dixerit, vel crediderit, Deum aeternum nascibilem esse anathema sit.*

Ecclesia nihil temere definit.

Petebat aliquis, quare haec propositiones, *essentia generat, essentia est genita, &c.* falsae sunt. Holcorth in determinationibus quaest. 10. dubio 4. ait: *nos non posse reddere rationem sufficientem, quare falsae sint, sed id reuelatum fuisse Ecclesiae.* Est tamen temeraria, ne aliquid amplius dicam, ea sententia. Quamuis enim Spiritus sanctus Ecclesiae, in suis definitionibus assistat, Ecclesia tamen nihil temere, & absque ratione definit. Quin potius deducendo ex reuelatis, consilioque, ac ratione ducta veritates decernit. Quare rationem reddere oportet, ob quam Ecclesia mota fuerit ad praedictas propositiones damnandas. Praetermissis vero aliis, quae a quibusdam redduntur, haec fuit sufficientissima. Quia cum essentia in abstracto, propter modum significandi, non supponat pro personis, ut de se est notissimum, sane si haec propositiones *essentia generat, essentia est genita*, verae essentiae conueniret essentiae generare, & generari ratione sui, quod articulo praecedente ostensum fuit esse falsum. Etenim, quod essentiae conuenit ratione sui, conuenit personis omnibus ratione essentiae in eis inclusa: Unde fieret ut omnes personae generarent, aut generarentur, quod est haereticum. Item si essentia generaret, aut generaretur, daretur aliquid in diuinis realiter distinctum ab essentia, quod eam produceret, aut ab ea produceretur, quandoquidem nihil magis pugnat, quam aliquid seipsum producere: haereticum autem est affirmare dari aliquid in diuinis distinctum realiter a diuina essentia. Legito quae diximus q. 32. art. 2. disp. 4. & praecedentibus.

Nomina connotatiua substantiarum supponunt pro personis, adiectiua non item.

Circa responsionem ad quintum nota doctrinam, quam tradit D. Thomas videlicet connotatiua substantiua supponere pro supposito, adiectiua vero non supponere, sed solum applicare suum significatum formale substantiua, cum quo connotantur: propter quam causam dicit D. Thomas substantiua notionalia posse verè praedicari de essentia in abstracto, adiectiua vero minime: nisi adiungatur aliquid aliud. Unde ex sententia D. Thomae hoc loco, haec est vera, *essentia est generans*, si generans sumatur substantiue, quia efficit hunc sensum, est res, puta Pater, cui conuenit generare, quod est verum. Eadem autem propositio est falsa, si generans sumatur adiectiue: esset autem vera si diceretur, *essentia est res generans, puta Pater.* Simul addit D. Thomas hanc esse veram, *essentia est res non ge-*

Anerans, quia est ipsamet essentia, aut Filius, qui est res non generans. Quare substantiue has duas propositiones concederet D. Thomas, *essentia est generans*, id est, est Pater cui conuenit generare: & *essentia est non generans*, id est, est Filius cui conuenit esse non generans. Aduerte tamen, numquam hanc absolute esse concedendam, *essentia est generans*: eò quòd Concilium Lateranense absolute eam damnat: sumit tamen Concilium, *generans*, adiectiue, ut regulariter solet sumi. Quod si exprimat sumi substantiue, poterit optime concedi propositio, ut eam videretur concedere D. Thomas hoc loco, dum docet notionalia substantiua praedicari de essentia in abstracto. Illud postremo est hoc loco animaduertendum, licet haec legitime concedatur, *essentia est res non generans*, quia est Filius, cui conuenit non generare: hanc tamen nulla ratione esse concedendam, *essentia est Deus non generans*. Ratio diuersitatis est, quoniam vocabulum, *res*, significat quid commune personis diuinis, quod in eis diuiditur, & ob id quaedam res diuina, nempe Pater, generat, & quaedam non generat, ideoque duae haec propositiones sunt subcontrariae de subiecto vniuersali, tamen analogo. At verò vocabulum, *Deus*, est res singularis vnica suppositione supponens pro indiuiduo communi tribus personis diuinis, & pro personis ipsis: ideoque de Deo numquam verè affirmatur, quod non generet, quin potius haec sunt propositiones contradicentes, *Deus generat, Deus non generat*, ut quæst. 36. art. 4. disp. 2. ostensum est, & ea, quae negat semper est falsa.

ARTICVLVS VI.

Utrum persona possint praedicari de omnibus essentialibus.

ARTICVLVS est facilis ex dictis in superioribus. Praedicari namque possunt tam de essentialibus in concreto, ut de Deo, quam in abstracto, ut de essentia diuina.

Circa responsionem ad secundum aduerte, hanc propositionem, *Pater est Deus*, esse per se essentialem: istam verò, *Deus est Pater*, non esse essentialem, ut ostensum est q. 28. artic. 2. & aperte docuit D. Thomas q. 33. art. 3. ad primum. Attamen non est per accidens, sed per se, quatenus per se atque ex natura rei necessario coniunctum est cum Deo, ut sit Trinus, & subinde ut sit Pater, Filius, & Spiritus sanctus, quod solum vult Diuus Thomas hoc loco.

ARTICVLVS VII. & VIII.

Utrum essentialia sint approprianda personis, conuenienterque eis approprientur.

DISPUTATIO VNICA.

APPROPRIARI aliquid essentialia alicui personae est attributum, quod alioqui est commune omnibus personis, accommodari alicui peculiariter propter aliquam peculiarem rationem. Unde appropriatum ita potest describi. Est attributum peculiariter accommodatum alicui personae propter peculiarem aliquam rationem. Quo pacto Patri appropriatur potentia, & quaedam quae ad potentiam pertinent: quia potentia est principium operationis: Pater autem est principium non de principio. Alia etiam ratione, ut Augustinus ait, illi

Appropriari attributum alicui personae quid.